

Revisorsytttranden - ett verktyg i kampen mot ekonomisk brottslighet

21 augusti 2025

Revisorsyttranden avseende statliga bidrag

Louise Ronquist, Carolin Blomberg & Eva Melzig

Revisorsinspektionen
Swedish Inspectorate of Auditors

Syftet med tematillsynen

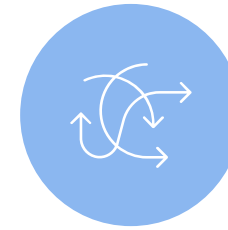
Beskriva revisorns
verktygslåda
kopplat till
granskning av
statliga bidrag

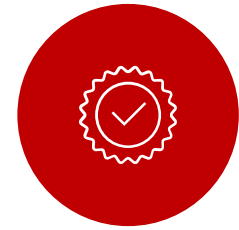
Kartlägga
förekomst av
statliga bidrag som
kräver
revisorsgranskning

Kartlägga **vilken**
revisorgranskning
som görs och i
vilken utsträckning
granskningen **följer**
av reglering hos
bidragsgivaren

Identifiera
problemområden
avseende
granskningen från
såväl revisorernas
som
bidragsgivarnas
perspektiv

Identifiera **best**
practice när det gäller
ex.v. samspelet mellan
myndigheternas regler
och gransknings-
standarder och
stödmaterial på
revisionsföretaget

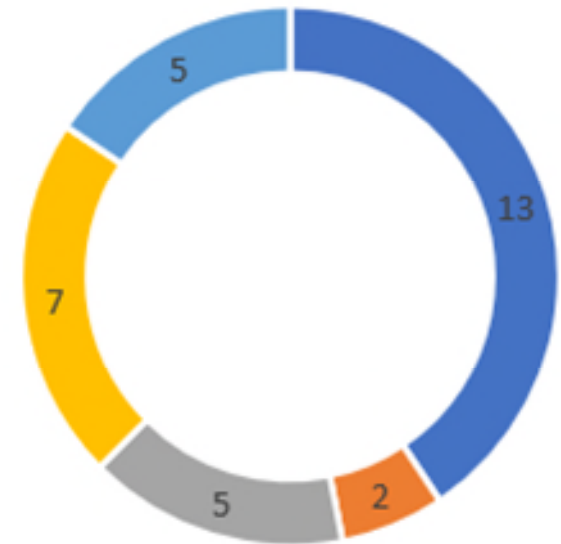
Reglering hos myndigheterna - bidragsgivarna

Myndigheternas bidragsgivning styrs av riksdag och regering genom lagar, förordningar och regleringsbrev

- Ibland detaljerade krav för de olika bidragen, ibland fritt för myndigheten att utforma
- Styrningen är inte alltid enhetlig utan kan skilja sig åt för likartade bidrag
- 16 myndigheter ingick i vår underökning
- 14 av 16 myndigheter har utfärdat riktlinjer till revisorn
- Oftast tagit fram riktlinjerna på egen hand – inspiration från, men inget formellt samarbete med, andra myndigheter
- 6 av 16 myndigheter har tagit fram standardmallar för yttrandena.
 - 3 har stämt av sina mallar med FAR
 - 1 har stämt av med en kvalificerad revisor

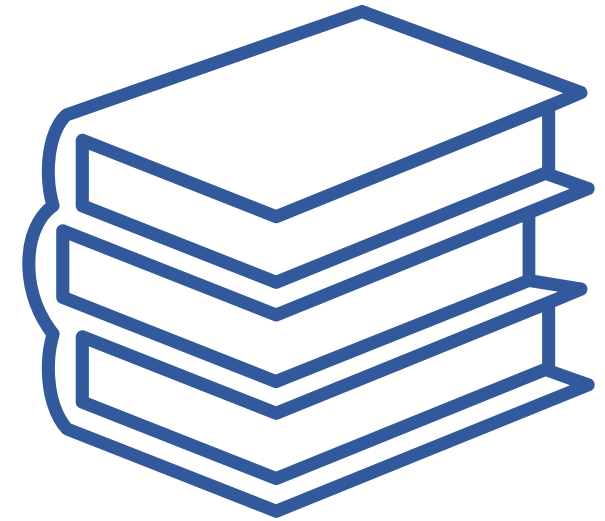
Vad ska revisorn yttra sig om?

- Historiska värden
- Prognosticerade värden
- Andra kvantitativa värden
- Kvalitativa värden
- Annat

Reglering hos revisorn - revisorns verktygslåda

- Revisorslagen – god revisorssed och god revisionssed
- Vedertagna ramverk
 - Internationellt ramverk för bestyrkandeuppdrag (IAASB)
 - FAR:s ramverk för utförande av granskningsuppdrag i Sverige
- Granskningsstandarder
 - ISA – Revisionsstandarder
 - ISRE – Standarder för översiktlig granskning
 - ISAE – Standarder för bestyrkande av annat än historisk finansiell information
 - ISRS – Standard för näraliggande tjänster

Revisorns verktygslåda, forts

- Granskningsuppdrag delas in i
 - bestyrkandeuppdrag – revisorn uttalar en slutsats
 - övriga granskningsuppdrag – revisorn rapporterar endast sina iakttagelser
- Bestyrkandeuppdragen kan utföras med
 - rimlig säkerhet – högre grad av säkerhet
 - begränsad säkerhet
- Typen av granskningsuppdrag styr vilken granskningsstandard som är tillämplig
- Uppdrag enligt särskild överenskommelse enligt ISRS 4400 vanligast

Problemområden ur bidragsgivarnas perspektiv

1. Otydliga regelverk och ramverk
 - Lagar, förordningar och regelverk behöver förtydligas och bli mer enhetliga
 - Riktlinjer till revisorerna behöver förtydligas och bli mer enhetliga
 - Kraven på redovisningen hos bidragsmottagaren behöver stärkas
2. Val av granskningsstandard
 - Fel standarder används
 - Revisorerna har ibland olika åsikter om vilken standard som ska användas och vad de kan bestyrka
3. Tillförlitligheten i revisorsyttrandena
 - Svårt att veta vad som har granskats och hur mycket
 - Olika format och struktur på yttrandena
 - Belopp i yttrandet stämmer inte med bidragsbeloppet

Problemområden ur revisorernas perspektiv

1. Okunskap hos den bidragsgivande myndigheten om god revisionssed och revisionsstandarder
 - Val av revisionsstandard
 - Rimlig eller begränsad säkerhet i yttrandet
2. Blanketter och rapportmallar följer inte god revisionssed
3. Otydliga kriterier och bristfälliga ramverk
4. Bristande förståelse för den tidsmässiga granskningsinsatsen
 - Oklarheter ökar tidsinsatsen
5. Enbart befintliga klienter
 - Risk för samhället
 - Kundkännedomsprocess

Förslag riktade till statsförvaltningen

1. Kunskapshöjande insatser
2. Tydlighet i lagar, förordningar samt myndigheters föreskrifter och riktlinjer
3. Tydligare och mer detaljerade krav på bidragsmottagarna
4. Gemensamt ramverk
5. Central upphandling

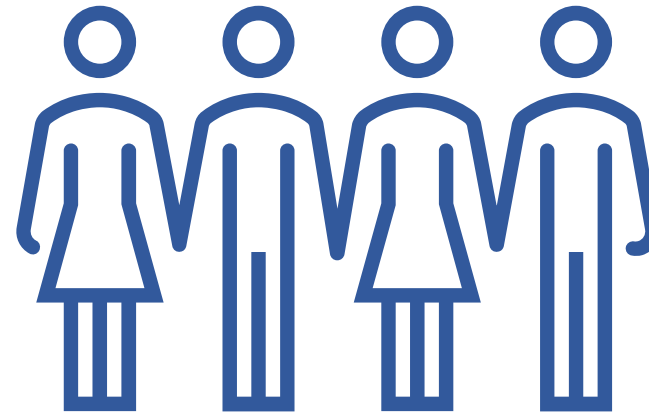
Förslag riktade till revisionsbranschen

1. Kunskapshöjande insatser
2. Utveckling av stödmaterial
3. Utbildningssamarbeten
4. Interna processer

Förslag för ökat samarbete mellan statsförvaltningen och revisionsbranschen

1. Dialog, utbildning och erfarenhetsutbyte
2. Utveckling av ramverk

Tack!

Tematillsynsrapporten finns på
www.revisorsinspektionen.se

Revisorsinspektionen
Swedish Inspectorate of Auditors

2025-04-28
Dnr 2024-433

Tematillsyn – revisorsyttranden
avseende statliga bidrag

Postadress/Postal address
Box 24014
104 50 Stockholm
Sweden

Besöksadress/Visiting address
Karlavägen 104
www.revisorsinspektionen.se
ri@revisorsinspektionen.se

Telefon/Telephone
08-738 46 00
+46-8-738 46 00

Org.nr
202100-4805

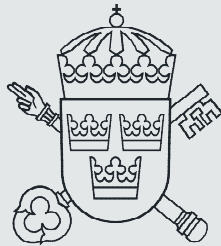

Ekobrottsmyndigheten

Swedish Economic Crime Authority

Håkan Dahlgren
Brottsförebyggande specialist
21 augusti 2025

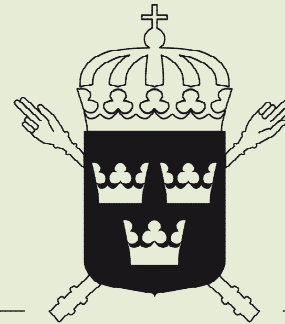
Ekobrottsmyndigheten är en specialistmyndighet inom åklagarväsendet

Ekobrottsmyndigheten

Swedish Economic Crime Authority

Utreder, lagför och förebygger
ekonomisk brottslighet.

ÅKLAGARMYNDIGHETEN

Utreder och lagför
allmän brottslighet.

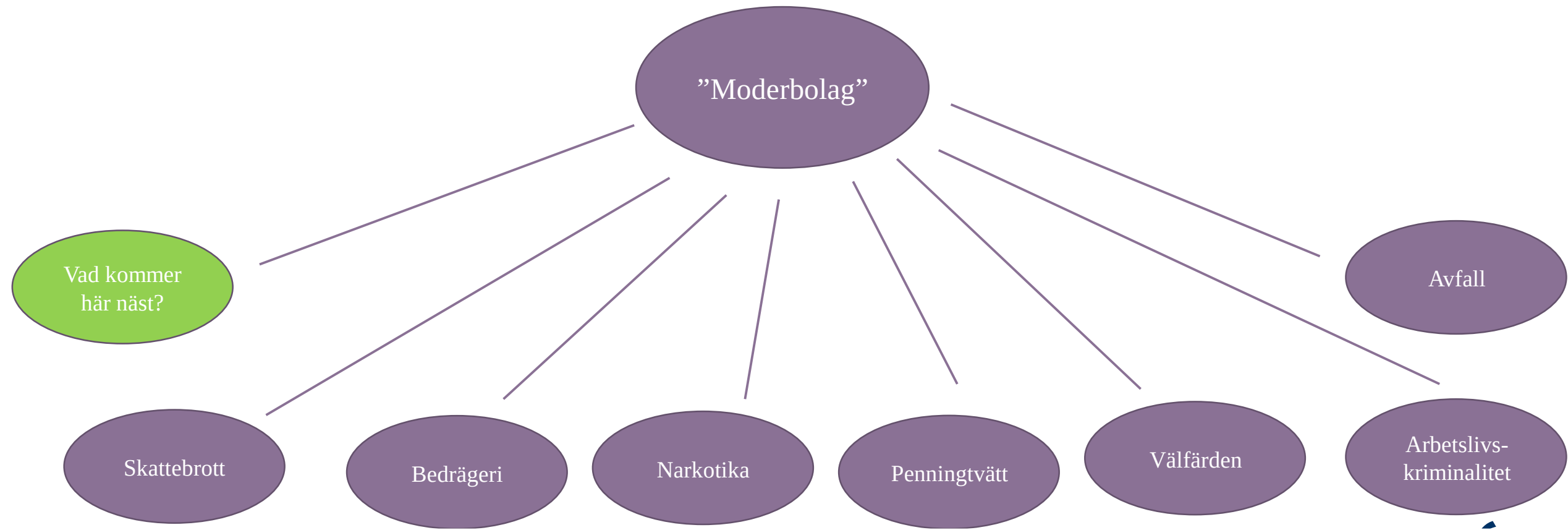
Ekobrottsmyndigheten
Swedish Economic Crime Authority

Vilka anmäler misstanke om brott till EBM?

Tabell 3. Antal anmälningar fördelat efter anmälare

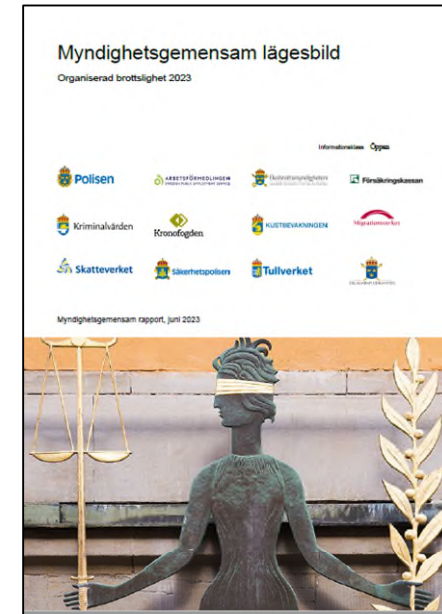
	2024	2023	2022
Allmänheten	614	467	516
Annan myndighet	133	93	69
Bolagsverket	604	724	1
Ekobrottsmyndigheten (egeninitierat)	95	153	103
Finansinspektionen	225	142	140
Finanspolisen	12	20	7
Konkursförvaltare	5 865	4 518	4 067
Kronofogdemyndigheten	111	80	70
Polisoperativa enheter (EBM)	77	63	49
Revisorer	165	129	129
Skatteverket	2 870	2 771	2 508
Tullverket	3	4	8
Totalt	10 774	9 164	7 667

Källa: Cåsa.

Hur ser den ekonomiska brottsligheten ut

- Bolag som brottsverktyg
- Teknisk utveckling och digitalisering
- Möjliggörare
- Velfärdssystemet utnyttjas
- Kombination av illegal och legal verksamhet
- Illegalt förvärvade pengar tvättas för att sedan investeras och omsättas i den legala ekonomin

Identifierade hot 2021	Förändring 2023
Angrepp på utbetalande system och undandragande av skatter och avgifter	Tydliga angrepp även på regioner och kommuner
Narkotikabrottslighet och det grova våldet som följer i dess spår	Eskalerad våldsspiral med dödligt skjutvapenvåld och sprängningar även utanför storstadsregionerna
Parallella samhällsstrukturer som utmanar rättsstaten	Indikationer på geografisk utbredning av organiserad brottslighet

Omfattning

Svarta arbetsinkomster

- 91 miljarder, vilket medför skattebortfall om **30 miljarder** kronor

Felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen

- **20 miljarder** kronor

Brottsvinster från bedrägerier

- **8 miljarder** kronor

Brottsvinster från narkotika

- **3-4 miljarder** kronor vid försäljning i första led

Skattefel punktskatter

- alkohol och nikotin uppgår till **3 miljarder** kronor

Utmaningar

- Allt mer komplexa och resurskrävande ärenden
 - Nya brottsområden
 - Organiserade angrepp på skattesystemet
- Ökad globalisering och digitalisering
 - Utvecklad teknik möjliggör brott på distans
 - Kriminella nätverk arbetar gränsöverskridande
 - Utredningar bedrivs i andra länder
- Ökade krav på myndigheternas förmåga att analysera och hantera stora informationsmängder på grund av:
 - Ärendenas ökade komplexitet
 - Den stora mängden digitala spår vid digitala beslag

Kännetecknen för oseriösa aktörer

- Uppläggen är både avancerade och komplexa till sin natur
- Använder sig av målvakter och falska/kapade identiteter
- Aktörerna bakom uppläggen visar hög kunskap om våra myndigheter gällande regelverk, kontrollsystem och samverkan med andra
- Aktörerna kombinerar regelöverträdelser inom flera områden och mot flera olika myndigheter och samhällsfunktioner i Sverige på samma gång
- De olika delbrotten finansierar den fortsatta brottsligheten och hjälper samtidigt till att göra verksamheten hos den oseriösa aktören tillsynes legitim hos andra myndigheter

Revisorsintyg

- Statliga bidrag
- EU-bidrag
- Kontrollbalansräkning

Revisorsintyg forts.

Falsa individuppgifter och skenanställningar

- Kreditmöjligheter
- En ingång i vårt välfärdssystem
- Rättning av individuppgifter

Falsa/osanna fakturor

- Felaktigt avdrag för ingående moms
- Svarta löner

Kom ihåg!

- ✓ Den ekonomiska brottsligheten är utbredd, omfattande och organiserad
- ✓ Bolag används som brottsverktyg i stor omfattning
- ✓ Vi behöver hjälpas åt för att förebygga ekonomisk brottslighet
- ✓ Fördjupad kontroll är viktigt för att upptäcka oseriösa aktörer
- ✓ Våga ställa frågor
- ✓ Ni är jätteviktiga !!

Tack för mig !

Bild: Ekobrottsmyndigheten

Statskontoret – arbetet för en god förvaltningskultur och mot korruption

Johan Mörck

Främjar och samordnar arbetet för en god förvaltningskultur och mot korruption

0

Främja och samordna arbetet för en god förvaltningskultur och mot korruption i staten

1

Stödja arbetet mot korruption i offentlig förvaltning

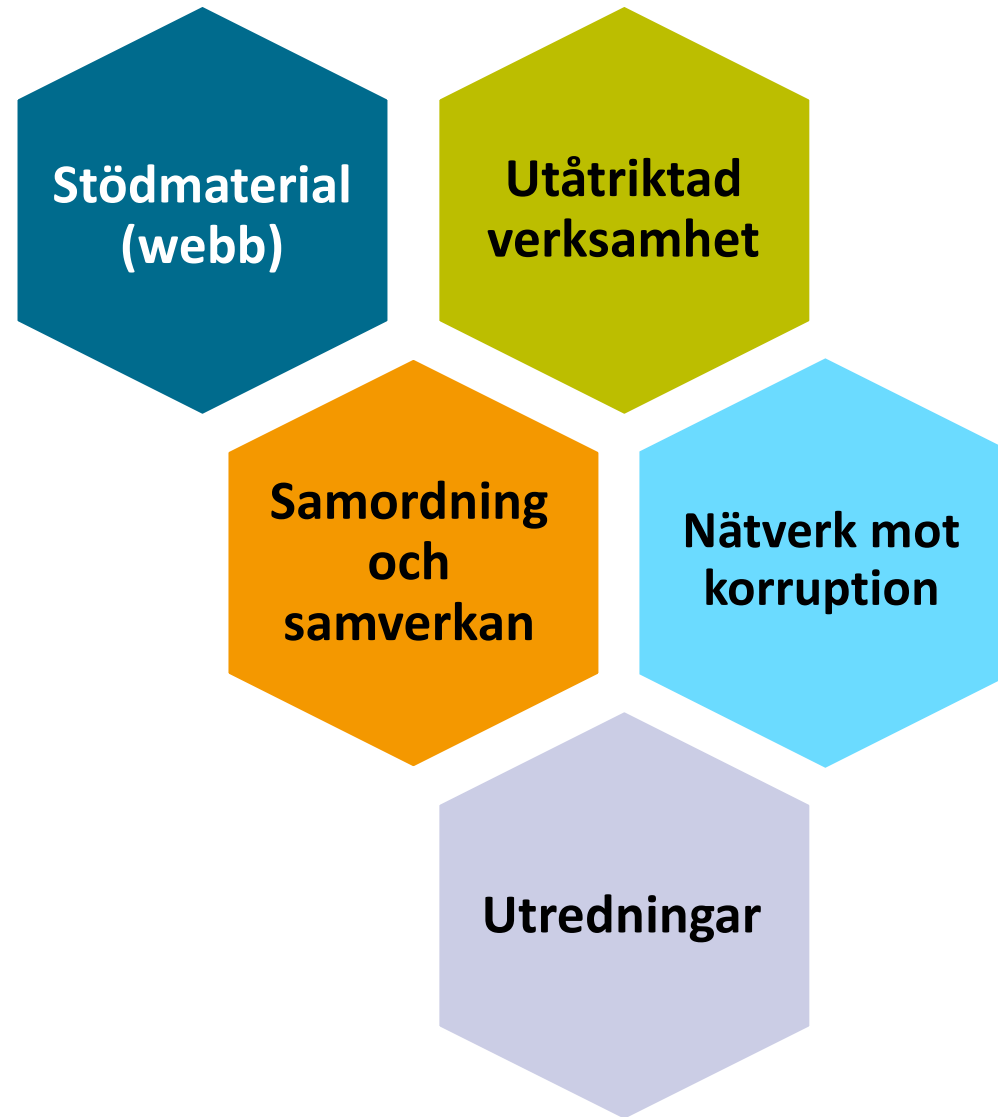
2

Stödja arbetet mot otillåten påverkan i den offentliga förvaltningen

3

Webbaserad utbildning om otillåten påverkan.

Hur ser vårt arbete ut i praktiken?

Arbetet mot korruption i den offentliga förvaltningen ska bedrivas med en vid definition som utgångspunkt...

”Att utnyttja en offentlig ställning för att uppnå otillbörlig vinning för sig själv eller andra.”

KORRUPTION

Brottsligt

Olagligt

Olämpligt

A black and white photograph of a long, brightly lit office or classroom. Rows of desks are arranged on both sides of a central aisle, with many people seated at them, working or studying. The room has high ceilings, large windows on the right side, and a series of spherical pendant lights hanging from the ceiling. The perspective is from one end of the room, looking down the aisle.

"God offentlig förvaltning är Sveriges största tillgång"

- Saklighet
- Likabehandling och objektivitet
- Oväld

= Relativ frånvaro av korruption

Tack!

STATSKONTORET

Främjar och samordnar arbetet för en god förvaltningskultur och mot korruption

Socialstyrelsens arbete med revisorsgranskning och revisorsyttranden

som verktyg mot ekonomisk brottslighet

Socialstyrelsen forts.

- Kunskapsmyndighet avseende vård och omsorg
- Beredskapsmyndighet och sektorsansvarig myndighet inom vård och omsorg
- Cirka 1 000 medarbetare, varav 44 arbetar med statsbidrag
- 18 statsbidrag till civilsamhällets organisationer - ideella föreningar, stiftelser och registrerade trossamfund
- 50 statsbidrag till kommuner och regioner

Socialstyrelsen forts.

- 2024 betalades 723 miljoner kronor ut i statsbidrag till ideella föreningar, stiftelser och registrerade trossamfund av totalt utbetalade 14, 5 miljarder kronor
- 2025 beräknas totalt 22 miljarder betalas ut i statsbidrag
- Myndigheten arbetar med revisorsrapporter både inför ansökan om statsbidrag och i samband med redovisning av bidrag

Socialstyrelsen forts.

- Myndigheten tillämpar förordningar innehållande regler om revisorsgranskning av redovisning
- Revisorns rapport över granskningen ska bifogas redovisningen
- Om det bidrag som tagits emot uppgår till minst fem prisbasbelopp enligt 2 kap. 6 och 7 §§ socialförsäkringsbalken (2010:110), ska granskningen göras av en auktoriserad eller godkänd revisor
- Prisbasbeloppet för 2025 är 58 800 kronor

Socialstyrelsen forts.

- Myndigheten tillämpar Regeringskansliets "Villkor för bidrag", s. 3-4 om revisor, granskningsåtgärder, kostnader och stickprov
- Myndigheten har med hjälp av revisorsrapport kunnat identifiera möjlig ekonomisk brottslighet i handläggningen av statsbidragsärenden

FAR bidrar till ett starkare näringsliv och samhälle

Björn Irle
Auktoriserad revisor, FAR

FAR:s uppdrag

Klargöra
god yrkessed

Paketera
och förmedla
kunskap

Driva
opinionsbildning

FAR 2024/2025

Maj – april (2023/2024)

5 168 (5 137)
medlemmar

414 (413)
utbildningstillfällen

35 242 (32 910)
kursdeltagare

2 361 (2 428) ärenden i
medlemsrådgivningen

55 (54) behandlade
remisser, 47 (46)
besvarade

15 258 (14 486)
användare av FAR
Online

124 (122) medlemmar i
FAR:s expertnätverk

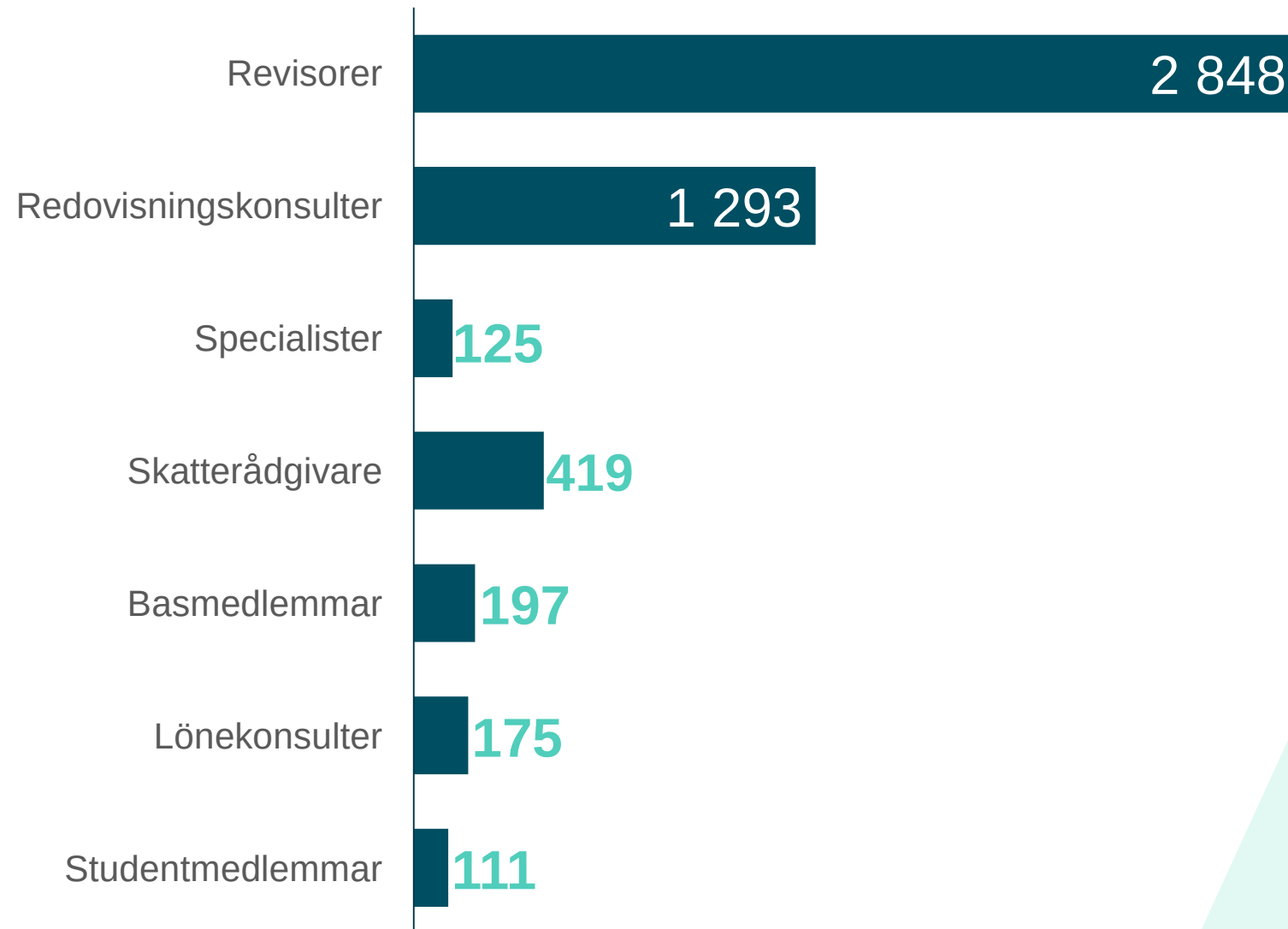

50 (46) anställda

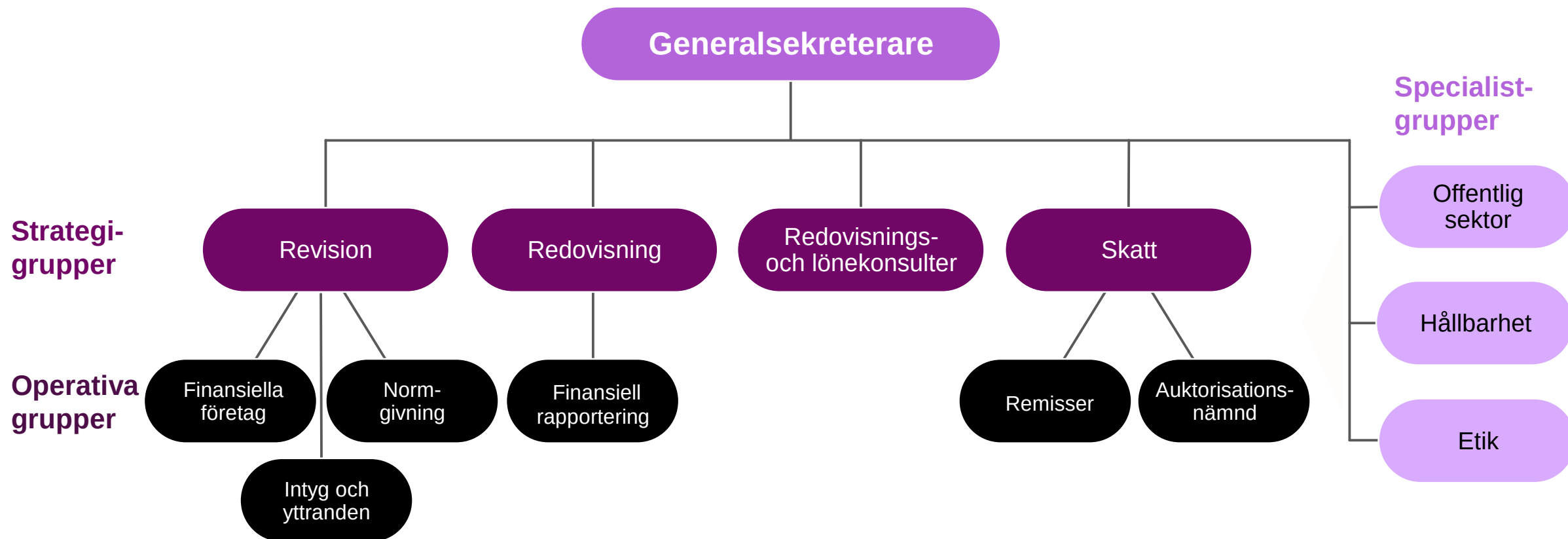

207 (197) Mkr i
omsättning

FAR:s 5 168 medlemmar

FAR:s expertnätverk

Granskning av statliga bidrag

Revisorn – en del av kontrollen

- Tre parter – olika roller
 - Bidragsgivare
 - Bidragsmottagare
 - Revisor
- Samspelet viktigt för alla inblandade

När det blir bra!

- Tydlighet i villkor och kriterier
 - Redovisningsprinciper
 - Granskningsåtgärder
- Dialog mellan myndighet och FAR
 - Arvsfonden
 - SIDA
 - Flera andra myndigheter
- Lätt att göra rätt
- Resurseffektivt

Arbete mot ekonomisk brottslighet

- Revisorer kan göra sin del med sina verktyg
- Granskning av bidrag är en del
- Generella krav på revisorer
 - Regler om opartiskhet och etiska regler
 - Acceptans av uppdrag
 - Rapporteringsplikt till Finanspolisen
- Mer rätt med revisor involverad
- Revisorns granskning är en del i arbetet mot ekonomisk brottslighet

Statliga bidrag

Reflektioner från utförda granskningar m.m.

Damir Matésa EY

21 augusti 2025

Shape the future
with confidence

Agenda

- Kort om EY
- Statliga bidrag, förekomst
- Utmaningar samt exempel
- Revisorer i kampen mot ekonomisk brottslighet

Damir Matésa

Auktoriserad revisor EY

Specialistområden:

- ▶ Licensierad finansiell revisor
- ▶ Medlem av EY:s Professional Practice Group (PPG)

Vår nordiska organisation

- EY har cirka 9 100 medarbetare i fyra länder med totalt 99 kontor.
- I Sverige har vi 43 kontor vilket skapar närhet till våra kunder och ger oss god kännedom om det lokala näringslivet.

EY Sverige

Omsättning
2023/2024

6,7
mdkr

Medarbetare

3 500

Kontor

43

Affärsområden

Assurance

Consulting

Strategy & Transactions

Tax

● SVERIGE

Medarbetare: ca. 3 500
Antal kontor: 43

● NORGE

Medarbetare: ca. 2 300
Antal kontor: 28

● DANMARK

Medarbetare: ca. 2 100
Antal kontor: 9

● FINLAND

Medarbetare: ca. 1 200
Antal kontor: 19

Vår kvalitetsorganisation – PPG

Professional Practice Group

Centralt

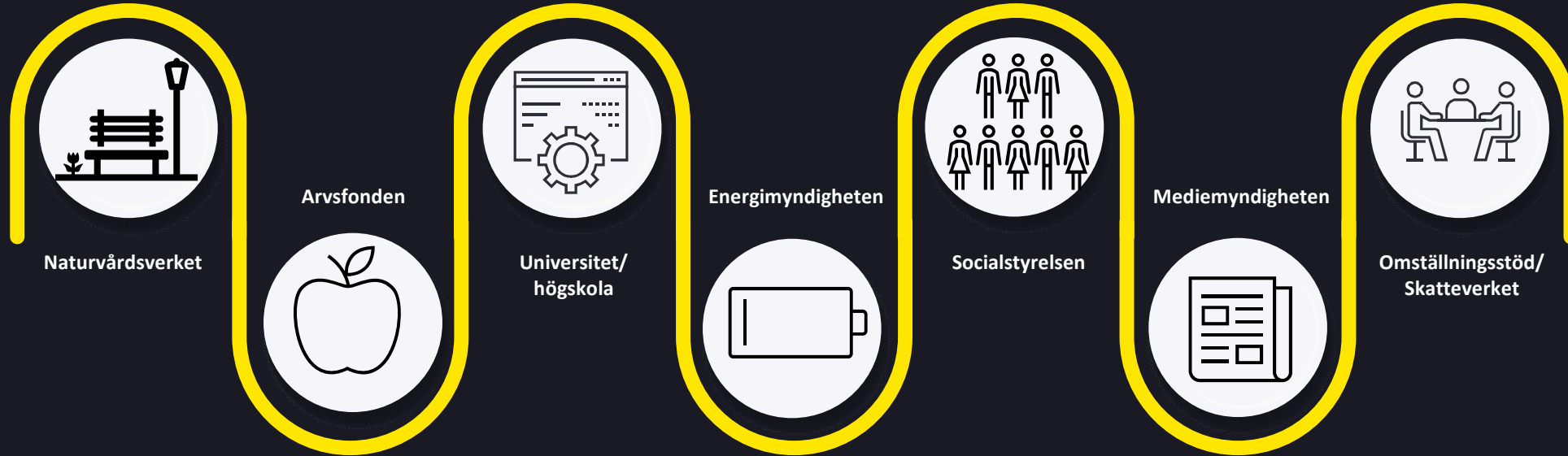

Regionalt ansvariga

Våra så kallade **Non-Audit** uppdrag är föremål för AQR:s (kvalitetskontroller) på samma sätt som för revisionsuppdrag där revisionsberättelse avges

Revisorsgranskning – **urval** av avsedda användare m.m.

Revisorsgranskning – tre delar

Kundkännedom (KYC m.m.)

Omfattande insatser/resurser för att hantera bland annat:

Allmän riskbedömning ("syftesdrivet")

Riskbedömning av kund ("väckt fråga ska besvaras")

Granskningsinsats

Vägledning/policies

Revisionsverktyg

Kunskapsdelning

Efter genomförd insats

Hur används revisorns rapport

Kontrollåtgärder för verksamheter som inte granskats

Utmaningar kopplat till revisorsgranskning

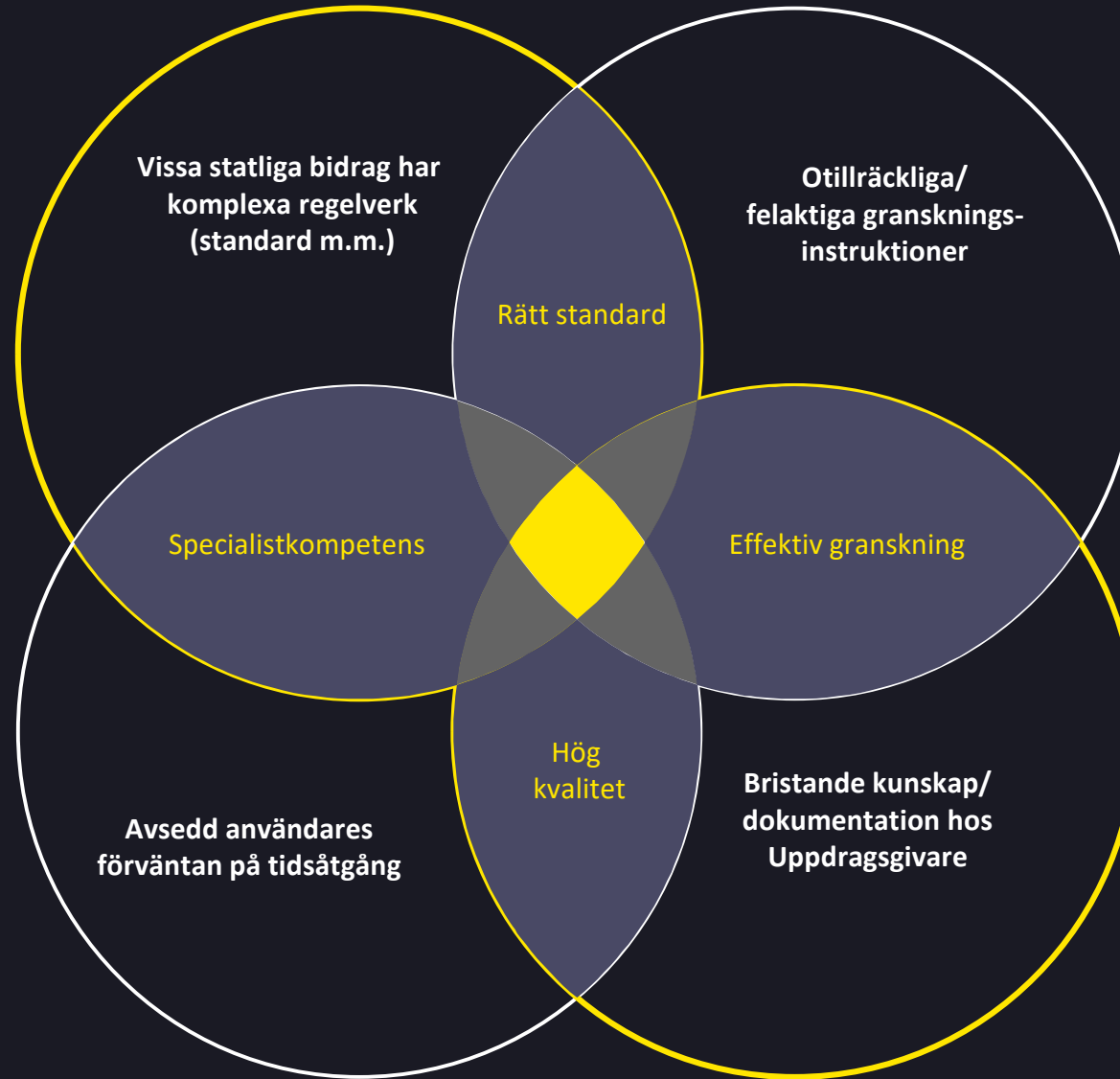
Optimala situationer:

- Tydliga riktlinjer från myndighet
- Effektiv samverkan

Medför:

- ✓ Mer effektiv granskning
- ✓ Högre kvalitet

Bidrag beviljas

Motsatta situationer:

- Otydliga krav från givare
- Bristande dokumentation hos uppdragsgivare

Medför:

- ✓ Ineffektiv insats på flera sätt
- ✓ Lägre kvalitet

Bidrag beviljas ej/återbetalas

Ovannämnda situation i sak inte "misslyckad" ur avsedd användares perspektiv då granskningen noterat brister

Revisorn i kampen mot den ekonomiska brottsligheten

Utdrag ur ISA 200: "...inte innehåller väsentliga felaktigheter **vare sig** de beror på oegentligheter eller misstag.."

Utdrag ur ISA 240: "...**det främsta ansvaret** för att förebygga och upptäcka oegentligheter åvilar de som har ansvar för företagets styrning.."

Analog granskning

Papper, excelbaserad granskning, ej helhetssyn

Centrala grunddelar

Förebyggande arbete och intern kontroll (verklig huvudman m.m.)

Rapportering av misstänkta transaktioner och penningtvätt

Utbildning/ kompetensutveckling

Smarta, AI-drivna lösningar för granskning i enskilda uppdrag

Smartare granskning

Ständig vidareutveckling av smarta, AI-drivna lösningar för granskning i enskilda uppdrag

Ökat samarbete mellan relevanta aktörer (branschorganisation, myndigheter), kunskapsdelas snabbare

Implementera diverse förslag som presenterats i olika rapporter/utredningar (RI, EBM, FAR m.fl.)

Dåtid

Nutid

Nästan här

EY | Building a better working world

På EY arbetar vi varje dag för att uppfylla vårt syfte Building a better working world. Vi skapar värde för kunder, medarbetare, samhälle och världen i stort, samtidigt som vi bygger förtroende på finansmarknaderna.

Med stöd av data, AI och annan avancerad teknik hjälper vi våra kunder att hitta lösningar på dagens och morgondagens mest angelägna frågor.

Vi arbetar med ett brett utbud av tjänster inom revision, redovisning, affärsrådgivning, skatt, strategi och transaktioner. Genom att dra nytta av branschinsikter, ett globalt nätverk och samarbete inom olika ekosystem kan vi erbjuda tjänster i fler än 150 länder.

All in to shape the future with confidence.

EY syftar på den globala organisationen och kan referera till ett eller flera av medlemsföretagen inom Ernst & Young Global Limited som vart och ett är en separat juridisk enhet. Ernst & Young Global Limited, ett bolag registrerat i Storbritannien, tillhandahåller inte tjänster till kunder. Information om hur EY samlar och använder persondata och en beskrivning av vilka rättigheter individer har enligt dataskyddslagen finns på ey.com/privacy. Medlemsföretag inom EY tillhandahåller inte juridiska tjänster där det inte är förenligt med lokal lagstiftning. För mer information om vår organisation, besök gärna ey.com/se

© 2025 Ernst & Young AB.
All Rights Reserved.

Revisorsyttranden - ett verktyg i kampen mot ekonomisk brottslighet

21 augusti 2025